der esperantist

Mitteilungsblatt der Esperantofreunde der DDR im Deutschen Kulturbund

4. Jahrgang Nr. 26/27 Dezember 1968 Doppelheft 50 Pf

Der Zentrale Arbeitskreis der Esperantofreunde im Deutschen Kulturbund und das Redaktionskollektiv wünschen allen Freunden der Esperantosprache

FROHE FESTTAGE

zugleich Frieden, Gesundheit, persönliches Wohlergehen

UND VIELE GUTE ERFOLGE IN DER ARBEIT FÜR 1969

dem zwanzigsten Jahr des Bestehens unserer Deutschen Demokratischen Republik.

Mit diesen Wünschen verbinden wir unseren Dank an alle Freunde, die durch ihre aktive Mitarbeit in den Zirkeln und Leitungsgremien und bei der Gestaltung des „esperantist" mitgeholfen haben, im Sinne der Grundaufgaben des DKB und der Richtlinien der Esperantofreunde gute Erfolge zu erreichen.

Jaro de novaj sukcesoj

Kun sento de motivita fiero la civitanoj de la Germana Demokratia Respubliko festis la 19an datrevenon de la fondo de ilia ŝtato.
La bilanco povas reprezenti sin. De 1950 ĝis 1966 la industriproduktado kvarobliĝis, la nacia enspezo triobliĝis kaj la investoj atingis la dekunuoblan. En la 19a jaro de la ekzisto de GDR okazis novaj sukcesoj grandaj je la evoluo de la ekonomio. El raporto de la ŝtata administracio centra por statistiko de GDR pri la evoluo ekonomia dum la unua jarduono 1968 rezultiĝas, ke la laborproduktivo en la industrio (kompare al tempo komparebla al la antaŭa jaro) kreskis je 7 %, la investoj je 9 % kaj la produktado de varoj de la industrio plimultiĝis je 7,3 %.
Apud la plua kompletigo de la ekonomia sistemo de l'socialismo — kiu estas la fundamento por la plua kontinua evoluo de la ekonomio kaj bonfarto de l'civitanoj de GDR — antaŭis aparte en la 19a jaro de la ekzisto de GDR, la formigo de l'socialista sistemo de klerigo kaj edukado, inkluzive la reformo de altlernejoj. La civitanoj de GDR fieras pri tio, ke la socialista klerig- kaj eduksistemo de ilia ŝtato internacie estas konsiderata modela.
La plej eminenta okazaĵo de la evoluo de GDR dum la pasinta jaroj, estis la kreado kaj akcepto de la nova konstitucio socialista. En la diskutado pri la konstitucio respegulis la fiero de la laboruloj de GDR pri ilia socialista ŝtato kiel ankaŭ la granda responsemo kaj la alta matureco civitana de la ŝtatanoj de GDR. Eĉ la kontraŭuloj de GDR estis devigataj agnoski la fakton, ke evoluis nova socialista ŝtatkonscio en GDR. La paso de la diskutado pri la projekto prezentita per la konstitucikomisiono, la pli ol 11 000 proponoj, kiujn rezultis tiu ĉi diskutado kiel ankaŭ la unuanima akcepto de la konstitucio per ĝenerala senpera kaj sekreta voĉdono atestis pri la alta evolustato de la socialista demokratio en GDR. La internacia eĥo pri la kreado kaj akcepto de la nova socialista konstitucio emfazis, ke la socialista germana ŝtato gajnis novajn amikojn en la mondo.
En la 19a jaro de sia ekzistado estis ĉefa intenco en la ekstera politiko de GDR plue stabiligi la ligon kun Sovetunio kaj plue evolui la fratajn rilatojn al la ŝtatoj de la socialista societo. Specialaj klopodoj de GDR estis dediĉitaj al la perfektigo de la dum la lastaj jaroj evoluinta sistemo de GDR kun socialistaj ŝtatoj.
La konsekvenca, al garantiigo de paco kaj sekureco en Eŭropo direktita pacpolitiko de GDR kontinuis. De aparta signifo estis la proponoj, kiujn

prezentis la prezidanto de l'ŝtatkonsilantaro de GDR, Walter Ulbricht, dum la 10a kunsido de la popola parlamento la 9an de aŭgusto 1968. Ĉiuj ĉi proponoj enhavas i. a. realigi normalajn rilatojn diplomatiajn inter ĉiuj eŭropaj ŝtatoj, speciale efektivigi samrajtajn rilatojn de ĉiuj ŝtatoj kun GDR, realigo de internacie valida kontrakto pri neuzo de perforto en la rilatoj inter GDR kaj la okcidenta Germana Federacia Ŝtato kaj realigo de interkonsento pri normaligo de la rilatoj inter GDR kaj la Okcidentgermana Federacia Respubliko. GDR subtenis la laboron de l'18 ŝtata malarmiga komitato, ĝi bonvenigis la prezenton de kontrakto pri nedisvastigo de nukleaj armiloj kaj apartenis al la unuaj ŝtatoj kiuj subskribis tiun kontrakton. Ĝi prezentis krom tio novajn proponojn pri aranĝoj al malarmigo en ambaŭ germanaj ŝtatoj kaj proponis denove kreon de zono sen nukleaj armiloj en meza Eŭropo.

Tiu ĉi konstruktema sistemo de GDR ricevis pluan signifon konsidere al la revenĝema kaj agresema politiko de la registaro de l'okcidentgermana Federacia Respubliko, kiu sabotas ĉiujn efektivajn iniciativojn pri malarmigo, kiu rifuzas partopreni senatomarmilan zonon en meza Eŭropo, kaj kiu ĝis nun ne subskribis la kontrakton pri nedisvastigo de nukleaj armiloj.

La responsaj politikistoj en Bonn kaj la okcidentgermana ĉefministro Kiesinger persone postulas tute malkaŝe la ŝanĝon de l'„status quo" en Eŭropo kaj rifuzas la internacie devigajn reguligojn de la „UNO-Charta" kaj de l'Potsdama kontrakto, kiuj estis kreitaj por eviti denovan de l'tielnomata germana politiko orienta la registaro de la okcidentgermana Federacia Respubliko pliakrigas atakigadon kaj intrigadon kontraŭ la socialistaj ŝtatoj, kun la celo detrui la socialistan socian sistemon de el interne.

Sur la fundamento de l'Bonna politiko agresema prosperas revenĝismo kaj novnaciismo. La faŝista NPD atingas plifortan influon pri la politika evoluo en la okcidentgermana Federacia Respubliko.

En tiu ĉi situacio apartan signifon ricevas la fakto ke ekzistas ŝtato sur germana tereno — reprezentita per GDR — en kiu ekstermiĝis la radikoj de faŝisma ideologio kaj kiu kontraŭas konsekvence la novan danĝeron de naziismo devenante el Okcidentgermanio kaj Okcidentberlino.

La decida pacpolitiko de GDR kontribuis al profundigo kaj plua evoluo de amikecaj rilatoj al vico da ŝtatoj, ankaŭ en la 19a jaro de sia ekzisto. La tendenco pri internacia jura agnosko de GDR plue pliampleksiĝas. La profundigo de internacia kunlaboro de GDR kun vico nepaktligitaj ŝtatoj, trovis sian videblan esprimon ankaŭ per la establo de novaj reprezentejoj aŭ per plialtigo de l'stato de ekzistantaj reprezentejoj kaj per realigo de kontraktoj pri kunlaboro kun aliaj ŝtatoj sur diversaj terenoj.

La atingitaj sukcesoj optimismigas la laborulojn pri la estonteco. Grava jubileo la 20a datreveno de l'fondo de GDR nin atendas. La popolo de GDR sin preparas soleni tiun festotagon per novaj rezultoj grandaj por fortigo de ĝia socialista ŝtato.

El „Außenpolitische Korrespondenz" n-ro. 40/1968
Trad. Rudolf Hahlbohm

EL SPECIALA DOKUMENTO

de Vjetnamia Pacdefenda Esperantista Asocio

Lastan aŭguston, precipe je la dua duonmonato, la fortoj de FNL efektivigis grandajn atakojn sur ĉiuj batalfrontoj en la tuta Sud-Vjetnamio. La bilanco de tiuj agadoj superas ĉion, kio estis ĝis nun realigita en la sama jarperiodo.

Laŭ la komunikaĵo de FNL, la liberigaj trupoj atakis la malamikon en 30 urboj kaj provincaj ĉefurboj, pli ol 100 urbaj centroj, distriktaj urbetoj aŭ komandantejoj de militsubsektoroj, kaj preskaŭ 30 aerodromoj. Multaj celobjektoj estis sinsekve atakitaj aŭ bombarditaj dum pluraj tagoj.

En la aglomeriaĵo de Sajgon-Cholon-Giadinh, spite al la tri defendaj ĉirkaŭremparoj konsistantaj el pli ol cento da usonaj kaj marionetaj batalionoj, la malamiko povis malhelpi nek la atakojn de FNL en la stratoj mem, nek la bombardojn sur iliajn ĉefajn organojn kiel aerodromojn, havenojn kaj deponejojn. La gerilo daŭrigante sian disvastiĝon en la urbo okazigas konstantan minacon al la usonaj agresantoj kaj ties lakeoj. Same en Hue, Danang kaj multnombraj aliaj urbo-centroj, la usono-marionetaj pozicioj ne kapablis eviti la fulmobatojn de niaj FNL-fortoj.

En aŭgusto, laŭ la komunikaĵo, FNL ĵetis ekster lia batalon 62 000 malamikojn, inter kiuj 20 000 usonaj kaj satelitaj soldatoj ekstermiĝis aŭ grave vundiĝis. Sur la batalfronto de la orienta Nam Bo, estis komplete nuligita la „prestiĝo" de tiu motorigita infanteria divizio nro 25, vante baptonomita la „Tropika Fulmo". En la centra Trung Bo, FNL trabreĉis ĉiujn malamikajn defendliniojn kaj forte atakis ilin ĝis Danang, famkonata kiel la plej granda bazo de USONO en Sudorienta Azio.

Pri malamikaj militmaterialoj oni povas diri, ke FNL detruis pli ol 1000 militveturilojn, inter ili pli ol 800 tankojn kaj kirasĉarojn, preskaŭ 100 kanonojn kaj 25 gravajn loĝistikdeponejojn. Krome, ili pafdronigis aŭ pafbruligis proksimume 100 ŝipojn kaj aliajn militboatojn, paffaligis aŭ detruis surtere centojn da aviadiloj kaj helikopteroj, kaj neniigis pli ol 100 postenojn.

FNL senĉese renovigas siajn batalfortojn!

La batalforto de FNL senĉese renoviĝas kaj pliboniĝas. Jenaj karakterizaĵoj menciindas:

1. Multnombraj armeunuoj kaj starigis novajn rekordojn pri la neniigo de la malamikaj vivfortoj kaj militmaterialoj.

Nur en kvin tagoj FNL neniigis en la provinco Tay-Ninh 2 usonajn batalionojn ĉe Tra-Fi kaj 2 aliajn ĉe Cha-la. En embusko sur la vojo nro 22, sudoriente de Tay-Ninh, ili detruis 140 militveturilojn, ĵetis ekster la batalon 350 malamikajn soldatojn kaj paffaligis 8 aviadilojn kaj helikopterojn.

2. En multaj regionoj estiĝis streĉa harmonia kombinado de agadoj, tiel kreante al ĉiu el ili favorajn kondiĉojn por realigi brilegajn heroaĵojn.

3. Realiĝis rimarkeblaj progresoj en la kooperado de la tri kategorioj de trupoj de FNL (ĉeffortoj, lokaj trupoj kaj gerilunuoj) kaj aliaj diversaj armiloj kaj armefakoj. Dum la ĉeffortoj alportis fulmajn batojn al la malamiko. la lokaj trupoj kaj gerilanoj profitis tiun bonan okazon por ataki lin kaj defendi sian terlokon.

La neniigo de la malamikoj je grado de roto estas nun oftaĵo de la lokaj trupoj, kiuj multobligas iliajn ekstermajn atakojn kontraŭ malamikaj batalionoj kaj gravaj postenoj, inkluzive militsubsektorojn.

Ĉiuj armilspecoj de FNL rapide disvolviĝis ĉiuflanke. Notinde estas, ke la artilerio fariĝas konstanta kaj terura minaco al la ĉefaj organoj, bazoj, deponejoj, havenoj, aerodromoj, artileriaj pozicioj de la malamiko.

4. Lastan aŭguston, la politikaj fortoj de la revolucio kontinue disvolviĝis rapidege. Sur la politika kampo iliaj atakoj lanĉiĝis profunde en la malamikan politikan defendlinion.

Per la publikigo en aŭgusto de sia Politika Programo, la Alianco de la Naciaj, Demokratiaj kaj Pacaj Fortoj de Vjetnamio allogis pli multe da intelektuloj, studentoj, komercistoj, industriistoj kaj eĉ patriotaj militistoj kaj funkciuloj de la marionetaj armeo kaj administracio, al granda bloko de nacia unuiĝo kontraŭ la usonaj agresantoj por la nacisavo.

La naskiĝo de tiu Alianco markas novan disvolviĝon de la revolucia tajdo, kiu puŝas la usonajn agresantojn kaj ties lakeojn al pli grava konsternegeco.

Kiaj estas la karakterizaĵoj de la malfortoj de la malamiko?

La manko de la soldatkvanto sin montras grava ĉie kaj en ĉiuj misioj, ĉu en la „balaado" ĉu en la „eltenado" aŭ en la interveno aŭ en koncentrita defendo. Tio naskas la Pentagonan duonvolon „vjetnamigi" la militon. La marioneta armeo similas al malfirmaĵo tuj falegonta.

La klopodoj de la kliko Thieu-Ky-Huong, tutforprenante la junulojn por ilin soldatigi en la marioneta armeo, renkontas pli kaj pli da granda opono

FNL-soldatoj de la 4-a kompanio de Quang Tri vundis kaj batalmalkapabligis pli ol 60 000 malamikojn. Foto: Zentralbild

de la popolo. En tiu notinda malvastiĝo de la zono provizore kontrolata de ili, oni eĉ ne sukcesis plenŝtopi la malplenaĵojn pro la gravaj perdoj kaŭzitaj de la atakoj de FNL kaj de la dizertoj.

La manko de moralo estas la dua malsano, kiu konsumas la malamikon. Jam porĉiame pereis la batalfervoro de la Usonanoj kaj marionetaj soldatoj, kiuj antaŭe plenfidis al sia supreco pri soldatkvanto kaj al la teknika potenco de siaj militrimedoj. Ne posedante idealon, ili ne kuraĝas batali kaj en la lasta aŭgusto pli ol iam ajn antaŭe oni vidis la malamikajn soldatojn forlasi sur la batalejo siajn mortigitojn, kirasĉaron (ofte tute novajn) aŭ siajn postenojn antaŭ ol esti atakitaj.

La tria devenas el la manko de unueco de koncepto ĉe la flanko de la agresantoj kaj ties lakeoj. Pro tio, ke ili estas forte disbatitaj en Suda Vjetnamio, la usonaj imperiistoj ekŝancelis en sia agresvolonto. La internaj kontraŭdiroj en ilia tendaro pli akriĝas kaj estas malkaŝitaj dum la komplotaj interkonsiliĝoj, kiel la konferenco je lasta julio en Honolulu. La spektaklo de konfuzego okazinta en Usono dum la lasta kongreso de la Demokratia Partio montras ĝis kia grado, la usona popolo volas haltigi la militon.

Fine, la kvara malsano, nekuracebla, estas laŭ la komunikaĵo, la tuta ruiniĝo de la ekonomio kaj financo en la zonoj de Suda Vjetnamio ankoraŭ sub la kontrolo de la malamiko. La rabadoj fare de la marionetoj, rapidege plialtigis la vivkoston, kaj ĵetos pliintensan lumon super la pultranta reĝimo, same kiel sur la moraleco de la potenctenantoj, kaj plifortigis la popolan oponon kontraŭ ili. Pli ol iam ajn, la Usonanoj-pupoj estas sub la kulpigo de la opinio nacia kaj internacia.

El tiu tuta ekzameno, estiĝas evidenta vero: La usonaj agresantoj jam malvenkis. La komunikaĵo substrekas tamen, ke ili ankoraŭ ne rezignacie akceptis sian malvenkon, kaj amasigas krimojn de rasekstermado sur nia lando, freneze esperante renversi la situacion favore al si. Ilian distrumpetantan propagandon pri „iliaj fantaziaj venkoj", eĉ la gazetaro sub ilia kontrolo rifuzis publikigi en siaj kolonoj, tiel kiel malkovris iu nova averto de la Ministerio de Informado el Sajgono.

Fakte, la armefortoj kaj popolo de Suda Vjetnamio impetege antaŭenmarŝas ĉe siaj ĝeneralaj atakoj kaj leviĝoj, konkeras pli kaj pli grandajn venkojn, kaj alproksimiĝas al totala triumfo.

Antaŭ la obstineco de la usonaj agresantoj, la 14 milionoj da Sudvjetnamoj, estante sur la elano de batalvenkoj, kaj kune kun siaj nordaj sampatrujanoj, firmdecidas frakasi la furiozajn kontrauatakojn de la malamiko kaj triumfe konduki la plej grandiozan rezistadon en la historio de la Vjetnama popolo.

Ueyama Masao:

KANTAS LA VJETNAMA PATRINO

Kiam venos ree nin kolomb'
forfluginta el la fum' de bomb'?
Ĉu ĝi vivas ie sen danĝer'?
Ni atendu, kara, kun esper'.

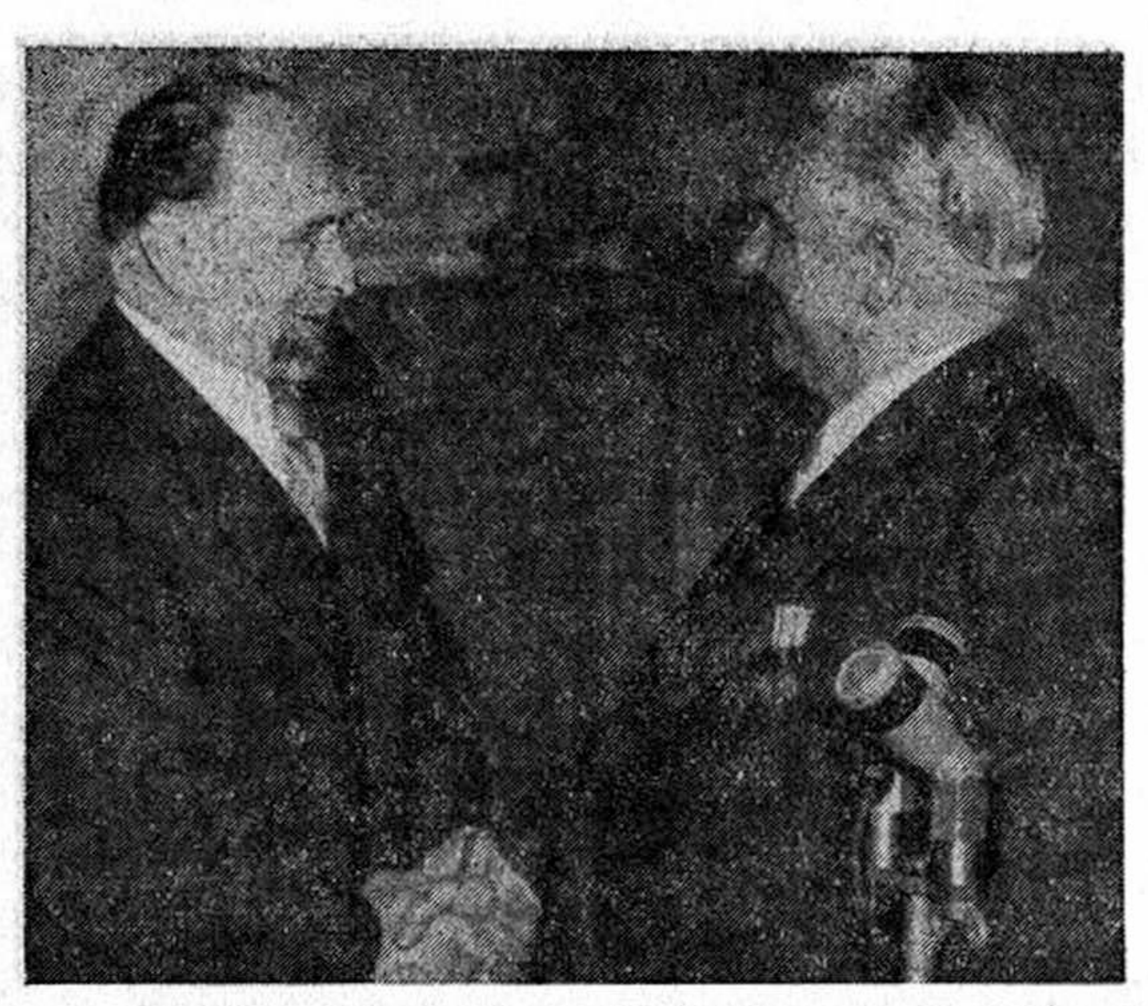
Kiam floros rozo sur la kot'
eltretita de l'usona rot'?
Ĉu ĝi germos iam por refoj'?
Ni atendu, kara, sen malĝoj'.

Kiam Paĉjo hejmen venos kaj
en la brakoj tenos vin kun gaj'?
Ĉar batalas li por la liber',
ni atendu, kara, kun esper'.

Wilhelm Pieck

(3. 1. 1876 — 7. 9. 1960)

treuer Sohn der Arbeiterklasse, aufrechter Sozialist und gütiger Mensch, Kämpfer gegen Faschismus und imperialistischen Krieg, erster Präsident des ersten Arbeiter-und-Bauern-Staates deutscher Nation.

Walter Ulbricht beglückwünscht Präsident Wilhelm Pieck zu seinem 78. Geburtstag

Die Verteidigung unserer Errungenschaften ist eine gerechte Sache

Wir dürfen nicht vergessen, daß die Imperialisten nur mit der realen Kraft rechnen. Wenn sie wissen, daß sie auf eine entschlossene bewaffnete Gegenwehr stoßen, so werden sie sich einen Überfall zehnmal überlegen und schließlich auf ihn verzichten, und umgekehrt: Wenn die Kriegsbrandstifter überzeugt sind, daß sie keinen Widerstand finden, daß der Wille des Volkes zur Verteidigung seiner Unabhängigkeit unterwühlt ist, wenn keine reale bewaffnete Kraft zur Gegenwehr bereit ist, so wird sie nichts von der Unterwerfung eines solchen Volkes abhalten. Gleichzeitig müssen wir jedes spießerhafte Verhalten gegenüber der Aufstellung bewaffneter Kräfte entschieden zurückweisen und überwinden. Bei uns darf es keine Leute geben, die sich bei der Lösung dieser erstrangigen staatlichen Aufgabe abseits zu halten versuchen. Derartige Stimmungen sind schlimmer als Pazifismus, denn derjenige, der die Verteidigung gegen Überfälle nicht organisieren will oder gegen die Organisation einer solchen Verteidigung auftritt, spielt objektiv den Aggressoren in die Hände. Kein einziges Volk wird seine Regierung achten, wenn sie angesichts der Gefahr einer Aggression nicht eine zuverlässige Verteidigung ihres Landes organisieren würde.

(Aus der Broschüre des DKB „Wilhelm Pieck")

Johannes-R.-Becher-Denkmal in Bad Saarow, Kreis Fürstenwalde, das von Nationalpreisträger Prof. Fritz Cremer 1964 geschaffen wurde.

(Foto: Zentralbild)

Johannes R. Becher:

LA GRANDA PLANO

(Himno je la komenco de nova historio de l' homaro)

Neelteneblan
Ni suferis.
Trafoliumu du jarmilojn
Kaj provu
Postrakonti:
Vi al fino ne venos.
Komencu en 1914:
Ankaŭ ĉi tie
Vi eliron ne trovos.
Potencaj ni estis
Praktikante detruadon.

La emajlo foriĝis
De sur la malnovajoj,
Kaj ili perdis
Sian brilon.
Per lingvo konciza
Ni pri faroj raportas,
Sen eltrovi heroojn,
Sen citi nomojn.

Ni sklavecon
Nian venkis
Ni ĉesigis nian
Toleradon kaj suferadon.
Venkis ni
Neprogresemecon nian.

Ni venkis
La militon.
Ni venkis
La malsaton.
Ni venkis
La mizeron.

Hieraŭ vi ankoraŭ mokis
Hodiaŭ vi jam opinias ebla ĝin,
Morgaŭ ĝi por vi estos realajo.

La granda plano
Estos plenumata
Kiu liberigos vin.

Estas vane,
Profetadi:
Tamen la homo
Estos malkovrata,
Kaj la homon ni
Kreos
Laŭ figuro,
Pli potenca ol ĉiuj
Revoj kaj profetajoj
Kaj en tia rapideco,
Kia lasas treege malantaŭ si
Ĉiujn rapidojn atingitajn –

Sed ni hodiaŭ
Nur scietas,
Sen havi imagon
Kaj senvorte;
La limon de l'tempo
Ni transiris
Kaj ekmarŝis
En la eraon
De l'
Komunismo.

Trad.: H. Rothe, Karl-Marx-Stadt

Wachsen und Wirken der sozialistischen Persönlichkeit in der wissenschaftlich-technischen Revolution (II)

Wer den Hemmnissen, Sorgen und Pflichten des Lebens in eine weniger von Widersprüchen bestimmte Wunschwelt ausweichen möchte, der mag vielleicht auf seinem Spezialgebiet ein guter und auch nützlicher Fachmann sein; aber das, was unsere Zeit charakterisiert, die Umkristallisation unserer ganzen gesellschaftlichen Struktur und ihrer Wertungen, das geht natürlich nicht an ihm vorbei, er steht diesen Entwicklungen nur als verständnisloses und darum hilfloses Objekt gegenüber und braucht sich nicht zu wundern, auch so behandelt zu werden. Wir leben nicht allein auf der Welt, und wir können uns aus ihr nicht das auswählen, was uns paßt, und das andere ignorieren oder hochmütig einfach ablehnen. Wer sich nur auf sich zurückzuziehen sucht, wird bald erfahren, wie steril und leer sein Leben bleibt. Wer nur das eigene Ich als Maßstab kennt, bleibt überall einsam; ein reiner Egozentriker ist immer unglücklich — auch wenn er das nicht zugeben mag, nicht einmal vor sich selbst. Das ist kein Spezifikum für unser rationales, von Wissenschaft und Technik geprägtes sozialistisches Zeitalter, auch wenn solche Menschen es gern für ihre innere Leere verantwortlich machen möchten. Kein Mensch ist nur aus seinem eigenen Wesen heraus so reich, daß er allein mit sich selbst auskommen könnte. Nicht nur biologisch braucht jedes höhere Leben die Befruchtung von außen; eine Persönlichkeit wächst heran nur durch ihr Wirken im Strom der Zeit.

Wer sich aber von diesem Strom der Zeit nur treiben läßt, einfach ohne eigenes Ziel mitschwimmt, nur um selbst über Wasser zu bleiben, taugt auch nicht zur Persönlichkeit — wie sollte er Halt finden und geben können? Strom der Zeit — was heißt das überhaupt? Wer lenkt ihn denn? Das Wort hat einen poetischen Klang, aber unüberhörbar klingt ein Mißton wie von einem Schicksal mit, dem man sich zu fügen habe. Nur wer sich seiner Zeit und ihren Aufgaben stellt — und das kann nur der, der einen festen Standpunkt hat —, kann mithelfen, diesen Strom zu lenken, kann mit dafür sorgen, daß daraus nicht eine alles ertränkende Sintflut wird. Einen fest gegründeten Standpunkt zu haben und von diesem aus seine Umwelt lenkend zu beeinflussen, das ist das, was den Menschen erst zur Persönlichkeit macht. . . .

Den Menschen auf seine private Sphäre beschränken zu wollen, ist genau die Ideologie der Mächtigen, die den Vietnam-Krieg führen, *um die Macht ihrer Klasse zu behaupten*. Um ihre Macht oder ihre Vormachtstellung zu erhalten, um mehr und bessere Möglichkeiten für sich zum Leben ausnutzen zu können, als die Menschen anderer Klassen sie haben, wird der Krieg geführt — in Vietnam genauso wie früher am Kongo oder in Algerien; in Zukunft könnte es an vielen Stellen der Welt versucht werden, nicht nur in Asien, Afrika, Südamerika — auch im Herzen Europas, an unseren Grenzen. Wie kommt es also überhaupt zu der Behauptung, unsere sozialistische Welt und diese kapitalistische Welt näherten sich einander an — wer will uns das einreden, wozu will er das? Je mehr neue technische Möglichkeiten zu Überfluß einerseits und zu

Völkermord andererseits sich finden, umsomehr müssen die ideologischen Standpunkte und die daraus abgeleiteten Wertungen auseinanderklaffen; denn umso größer wird die Versuchung für die mächtigen Reichen, diese Möglichkeiten zur Steigerung ihrer Macht und ihres Reichtums auszunutzen — nicht mehr einfach wie früher mit Zuckerbrot und Peitsche oder Glasperlen und Sklavenfang, sondern mit Auto und Napalm oder Scheckbuch und Nuklearwaffen, je nachdem, wie die machtlose Klasse pariert.

Der Marxismus habe sich überlebt? Die Frage nach der Macht ist heute noch weit mehr entscheidend als zu Lebzeiten von Marx, und der Klassenkampf hat sich in gigantische Dimensionen gesteigert. So ist es.

Die Wertungsskala in der sozialistischen Welt unterscheidet sich grundsätzlich von der in der kapitalistischen Welt geltenden; das ist eine Tatsache, um die niemand herumkommt. Die sozialistischen Wertungen als überlegen anzuerkennen — mit all ihren harten Konsequenzen —, ist aber erst das Resultat von sehr viel Denken und Lernen, von ernsthafter Arbeit an sich selbst. . . .

Eine Überzeugung zu haben heißt vor allem, eine ethische Leitidee als Richtschnur für das Handeln anzuerkennen.

Die Grundfrage, in der sich die Persönlichkeit bewähren muß, heißt also: Welcher übergeordneten Leitidee fühlst du dich verantwortlich, wonach orientierst du deine Gewissensentscheidung und damit die Parteinahme? Dem Wohle der Menschheit? Natürlich, aber diese Idee ist in solcher Formulierung viel zu diffus. Der Nächstenliebe, wie sie das Christentum fordert? Nach dem Geschehen in einer fast 2000jährigen christlich-abendländischen Geschichte glaube ich nicht an die praktische Wirksamkeit dieser Idee und befürchte sogar, daß sie eines Tages zu dem Schluß führen könnte: Gerade weil ich meine Nächsten liebe und sie schützen muß, drücke ich auf den Atomknopf. Vaterlandsliebe? Oh, wir lieben Heimat und Vaterland, sind ihnen mit ganzer Gemütstiefe verbunden; aber wir wissen auch, daß sie in der heute immer enger zusammenrückenden Welt viel zu kleine Maßstäbe sind, und wir wissen auch um die tödliche Gefahr des Nationalismus.

Ich kenne und anerkenne nur eine einzige Leitidee, und die klingt sehr bescheiden: Mit dafür zu sorgen, daß das Leben aller Völker auch in Zukunft möglich bleibt.

Es mag Leute geben, die dieses ethische Axiom für überflüssig halten, weil es ja ohnehin sozusagen automatisch erfüllt werde. Ich glaube, sie verschließen ihre Augen vor der Zukunft, nicht nur vor den möglichen Folgen eines großen nuklearen Krieges, sondern auch vor den Folgen sozialer Spannungen innerhalb eines Volkes und nicht weniger vor den Spannungen, die aus dem ungeheuren Macht- und Reichtumsgefälle zwischen verschiedenen Völkern entspringen. Das Bekenntnis zum Sozialismus — ungeachtet seiner sicher noch eintretenden Weiterentwicklung — ist für den, der seine Augen nicht vor der Zukunft verschließt, eine notwendige Folge aus diesem Axiom. Der Sozialismus ist nicht einfach Selbstzweck; er ist bei dem heute erreichten Entwicklungsstand die einzige Möglichkeit, das Weiterleben der Menschheit zu gewährleisten, und darum sind der Sozialismus und der entschlossene Kampf für seine Durchsetzung unbedingte Notwendigkeit — für unser Leben und noch viel mehr für das unserer Kinder und Enkel.

Auszüge aus der Rede von Prof. Dr. Max Steenbeck auf dem VII. Bundeskongreß des DKB. — (Wird fortgesetzt)

Pri la Germana Laborista Esperanto-Asocio (LEA)

En la lasta numero de nia gazeto ni provis skizi la historion de la internacia laborista Esperanto-movado, ties bazon, evolutendencojn kaj la skismon. La sekvanta studo nur povas skizi la plej esencajn trajtojn de la germana Esperantista laborista movado. Kompletigo certe necesos.

1. La Germana Laborista Esperanto-Asocio (GLEA)

La unua germana laborista Esperanto-klubo fondiĝis 1908 en Dresden. Ĝis 1911 sekvis 50 pluaj grupoj, i. a. en Hamburg, München, Nürnberg, Chemnitz, Erfurt, Berlin kaj Halle, kiuj laboris sendepende de la burĝaj kluboj de Germana Esperanto-Asocio (GEA).
Por ebligi organizitan laboron jam 1911 fondiĝis en Leipzig oficiale Germana Laborista Esperanto-Asocio. La reprezentantoj de 47 grupoj interkonsentis uzi Esperanton por la celoj de la proletoj.[1]) Jam 2 jarojn poste LEA havis 1400 membrojn en 70 grupoj. La unua mondmilito detruis la asocion kaj la 1912 unuafoje eldonita gazeto „Antaŭen" malaperis. Sub la nova nomo „Der Arbeiter-Esperantist" ĝi reaperis 1921. LEA reorganiziĝis kaj refortiĝis tiel, ke 1922 ekzistis en 85 grupoj 2000 membroj, tiel superinte la antaŭmilitan staton.[2]) En la unuaj jaroj de ĝia novekzisto LEA envere ne estis klasbatala asocio sed nur propaganda, tamen la komunistaj kaj pli klaskonsciaj membroj sukcesis pli kaj pli anstataŭi certan neŭtralecon per ekzemple pozitiva sinteno al la juna Sovetunio, kaj la membroj komprenis grandparte la neceson de peresperanta klasbatala laboro, neceson, kiun ili komprenis el la akriĝinta socia situacio en Germanio. La kontraŭdiroj inter la socialdemokrataj LEA-anoj kiel *Puff*, *Deubler* kaj *Sproeck* kaj la komunistaj anoj kiel *Hempel, Bäßler* kaj *Vildebrand* plifortiĝis pro la kontraŭkomunistaj kaj kontraŭsovetaj konceptoj de la unuaj.

2. La skismo

La intensiviĝintaj politikaj bataloj en Germanio postulis ĉiam pli evidente klaran sindecidon de la laboristoj, ankaŭ de la esperantistoj-laboristoj. Kiel konstateble por la tuta germana laborista movado tiel ankaŭ por LEA reviziismo kaj oportunismo nebuligis la mensojn de multaj laboristoj. Socialdemokrataj fortoj en LEA postulis dum la 8-a kongreso en Essen la fondon de du laboristaj grupoj esperantistaj kun aŭ socialdemokratia aŭ komunisma ideologio. Tio estis provo skismigi LEA-an. Sed la Kongreso malakceptinte tiun proponon eĉ aniĝis al Interesosocio por Laborista Kulturo (Interessengemeinschaft für Arbeiterkultur, IFA).[3]) La komunista partio havis fortan influon je tiu organizo. La kontraŭ-

komunistoj kiel Deubler, Puff kaj Sproeck nun senmaskigis sin mem perfektiginte la skismon en LEA kaj fondinte 1930 la Socialistan Esperanto-Asocion (SEA). Kvankam la nova asocio ĝis 1933 sukcesis arigi ĉirkaŭ 1500 membrojn, ĝi tamen ne povis serioze endanĝerigi LEA-an.

Kontraŭe, LEA evoluis al klaskonscia batalorganizo de la germana proletaro.[4]) „Der Arbeiter-Esperantist" tre ŝanĝis sian enhavon. Sub la redakto de O. Bäßler marksismaj artikoloj kontraŭ milito kaj la minacanta faŝismo kaj informoj pri la Sovetunio plimultiĝis. La postuloj de la tiama prezidanto de LEA, W. Vildebrand, tre klare montris la novan kurson: *„Ni ne povas nur lerni Esperanton sed devas eduki al socialista mondkoncepto. Al komuna laboro sub la sloganoj de la klasbatalo!"* [5])

LEA, alte taksita de KPD, kion montris artikoloj aperintaj en „Die Rote Fahne", transformiĝis en aktiva membro de IPE (vidu „der esperantist" Nr-o 25, pg. 7).

3. La faŝismo

Kompreneble tian organizon kun klara kontraŭimperiisma kaj kontraŭfaŝisma koncepto la novaj potencakirintoj post 1933 ne povis toleri. Per dekreto la faŝistoj malpermesis, kiel cetere ankaŭ SAT, la Germanan Laboristan Esperanto-Asocion. La saman trafis ankaŭ SEA. Aro da laboristaj esperantistoj estis persekutitaj, enkarcerigitaj en malliberejoj aŭ koncentrejoj kiel *Ernst Diedrich* kaj *Gustav Reißner,* aŭ ili estis murditaj kiel *Willi Fründt.* Spite al ĉiuj persekutoj multaj laboristaj esperantistoj kaŝorganize plubatalis.

Jam 1933 en Berlin estis fondita kaŝa gvidcentro de LEA, kiu limigite je Berlino, transformiĝis sub la gvido de *Erwin Schleusener* kaj *H. Grützmacher* en kontraŭfaŝisma rezistogrupo.[6])

Tamen la plifortiĝinta faŝisma premo malebligis ampleksan laboron.

Estas interese konstati, ke la „neŭtrala Germana Esperanto-Asocio" sukcesis vivi, transpreninte la faŝisman gvidsistemon, ĝis 1936. Tiam dekreto de Bormann ankaŭ ĝin malpermesis.[7]) Bedaŭrinde ankaŭ ne mankis provoj adapti la Esperanto-movadon al la faŝisma ideologio. Jam 1931 estis fondita „Nacisocialista Esperanto-movado", poste alinomita en „Nova Germana Esperanto-Movado". En la gazeto de tiu organizo regis kontraŭsemitismo, kontraŭkomunismo kaj la faŝisma frazeologio. Sed ankaŭ tiu ĉi malglora organizo falis sub la dekreto de Bormann.

4. Kontaktoj kun sovetaj esperantistoj

Post la Granda Socialista Oktobra Revolucio estiĝis novaj kondiĉoj por efika kaj utila por la patrujo agado de la rusaj esperantistoj. Ili metis Esperanton en la servon de la socialista konstruo. La rapide disvolviĝinta Soveta Esperantista Unuiĝo (SEU) establis bonajn kontaktojn al germanaj LEA-anoj. En „Der Arbeiter-Esperantist" oni publicis multajn korespond-dezirojn de sovetaj kamaradoj. Evoluis tuta korespondsistemo inter la dulandaj laboristaj esperantistoj. Korespondaĵoj el Germanio estis publicitaj en sovetaj ĵurnaloj. Kaj multaj germanaj, precipe komunistaj, ga-

zetoj publicis leterojn de sovetaj amikoj pri la vivo kaj la socialisma konstruo en Sovetunio refutante malĝustajn prezentojn de la burĝa gazetaro. Multaj tiaj materialoj aperis en „Sächsische Arbeiter-Zeitung", „Arbeiter-Illustrierte-Zeitung", „Die Rote Fahne" kaj aliaj gazetoj. Germanlingva gazeto „Der Völkerspiegel", nutritaj nur per informoj de la Proleta Esperanto Korespondado (PEK) aperis en 16 numeroj.[8])

Sed ne nur ekzistis korespondaj kontaktoj. Kvankam la imperiisma germana ŝtato ne ŝatis reciprokajn vizitojn inter germanaj kaj sovetaj laboristoj, tamen kelkaj germanaj laboristaj esperantistoj sukcesis viziti Sovetunion kaj poste raportis en prelegoj aŭ gazetartikoloj pri iliaj travivaĵoj, ekzemple *O. Bäßler, E. Schleusener, W. Zimmermann* kaj *W. Kampfrad.* Nur malmultaj sovetaj kamaradoj sukcesis akiri la envojaĝpermeson por Germanio. Por la 9-a SAT-kongreso 1929 en Leipzig anonciĝis 12 sovetaj esperantistoj. Sed nur du, *Drezen* kaj *Demidjuk,* ricevis la permeson de la germana ambasadorejo vojaĝi al Leipzig.[9])

Alia interesa formo de germanaj-sovetaj kontaktoj estis la socialistaj konkursoj. Esperanto-korespondantoj de LEA kaj SEU peris kontaktojn inter uzinĉeloj aŭ proletaj kaj esperantaj organizoj el ambaŭ landoj. Laŭ fiksita programo oni konkursis en la plenumo de la starigitaj taskoj (ekzemple plialtigo de la produktado, varbado de novaj membroj k. s.) Menciinda estas inter aliaj la konkurso inter Krasniy Sulin kaj Rostock (komp. „d. e." 16/17 pĝ. 9).

5. Finaj rimarkoj

Nur tre nekompletan skizon pri la historiaj tradicioj de la germana laborista esperanto-movado ni povis doni. Multege da faktoj ankoraŭ estas nekonataj. Ilin ni devas trovi kaj sistemigi por ke ni povas verki detalan historion de la germana laborista Esperanto-movado.

Ĉiuj iamaj LEA-anoj, kiuj posedas memorojn kaj materialojn anoncu tion al Centra Laborrondo. Dokumentaro preparota, kiu per faktoj pruvos la gravan kontribuon de la laboristaj esperantistoj en la klasbatalo, sendube altigos la prestiĝon de nia laboro.

6. Fontindikoj

1) Wissenswertes für die Arbeiterschaft über die Esperantobewegung, Leipzig 1926, pĝ. 26
2) de Bruin, G.P.-Laborista Esperanto-movado antaŭ la mondmilito, SAT, Paris 1936, pĝ. 13
3) Enciklopedio de Esperanto, Literatura Mondo, Budapest 1933, parto I, pĝ. 196
4) vidu Diethelm Becker „Der Arbeiter-Esperanto-Bund auf dem Wege zu einer revolutionären Organisation des deutschen Proletariats", Staatsexamensarbeit 1968, Historisches Institut Rostock
5) Der Arbeiter-Esperantist, Berlin, Nov. 1930, pĝ. 72
6) fontind. 4), pĝ. 43
7) Ulrich Lins „Esperanto dum la Tria Regno" en Germana Esperanto Revuo, Limburg, 7/8 1966, pĝ. 778
8) „der esperantist", Berlin, nro 5/6, pĝ. 33
9) Historio de SAT, Paris 1953, pĝ. 51

Detlev Blanke

ARBEITER-ESPERANTIST

OFFIZIELLES ORGAN DES ARBEITER-ESPERANTO-BUNDES FÜR DIE DEUTSCHEN SPRACHGEBIETE
Erscheint am 1. jeden Monats. Jahres-Abonnement: Deutschland 2 M., Ausl. 2.50 M.

Redaktion: Otto Bässler, Leipzig C 1, Ebermayerstr. 8
Arbeiter-Esperanto-Bund für die deutschen Sprachgebiete

OFICIALA ORGANO DE LA LABORISTA ESPERANT
ASOCIO POR LA GERMANLINGVAJ REGIO

Nummer 9

Arbeiter-Esperantist

Einzelnummer 10 Pf.

Offizielles Organ des Arbeiter-Esperanto-Bundes für die deutschen Sprachgebiete
Oficiala organo de la Laborista Esperanto-Asocio por la germanlingvaj regionoj

17. Jahrg.
Nr. 5

Erscheint am 1. jed. Monats. Jahres-Abonnement: Deutschl. 2 M., Ausl. 2.50 M. – Aperas la 1. de ĉiu monato. Jarabono: Germ. 2 mk., eksterl.

Redaktion, Geschäftsstelle und Verlag: Berlin C 25, Dircksenstraße 42. Postscheck-Konto: W. Hildebrand, Berlin N

...nationaler Kampfm...

Der 1. Mai und E...

Wenn am 1. Mai in der ...

Der Arbeiter-Esperanti...

OFFIZIELLES ORGAN DES ARBEITER-ESPERANTO-BUNDES FÜR DAS DEUTSCHE SPRACHGEBIET

LA ... ANTISTO

OFICIA... ORGA... DE LA LAB... ESPERA...

Nummer 8

Die Esperanto-... Sowjet-Uni...

Die ausländischen Proletarier, ja sogar die proletarischen Esperantisten wissen sehr wenig von dem großen Aufschwung

Esperanto-...sationen

KONGRESO DE IPE BERLIN 1932 ESPERANTO

1. Kongreso de Internacia Proleta Esperantistaro
30. Julio – 4. Aŭgusto 1932, en Berlin (Germanio)

Kongreskarto No: 4825

Familia nomo: K-do Graetz
Antaŭnomo:
Lando: Germanio
Urbo: Rostock
Distrikto:
Strato k No:
Adiaŭo

Ekskurso 6. Labk. 5. Labk. 4. Labk.

Dr. P. W. Ruff

Bemerkungen zur Aussprache der Konsonanten

Die Aussprache der Konsonanten ist zwar wenig umstritten; um so bedenklicher sind die praktischen Verstöße – oft gegen besseres Wissen. Hierbei spielen Eigenheiten der Nationalsprache bzw. des Heimatdialektes die Hauptrolle. Falsche Sprechgewohnheiten, oft vom mangelhaft geschulten Kursleiter anerzogen, sind fast nie mehr zu korrigieren. Nur selten sind echte Sprachfehler oder anatomische Anomalien die Ursache. Allerdings können die „dritten Zähne" bei der Bildung der s-Laute Schwierigkeiten bereiten, die daher vom Sprecher nicht korrigiert werden. Wenn ein solcher Verstoß auch nicht schön klingt, ist er selten so gefährlich wie die mangelhafte Unterscheidung von Phonemen wie t–d, k–g, b–p, b–v, v–f, s–z. Dann wird man „fere baki la zumon por la dento" statt *„vere pagi la sumon por la tendo"* hören.

Wer Hochdeutsch spricht, ist deshalb vor Fehlern nicht gefeit. Die Regeln der deutschen Hochlautung stimmen nicht überall mit der Esperanto-Aussprache überein. So gibt es im Deutschen am Wort- und Silbenanfang kein stimmhaftes (scharfes) s wie etwa in „somero" oder „ansero", auslautend d wird wie t gesprochen usw. Jeder unbefangene Anfänger wird also „zet" anstatt „sed" lesen. Das darf ihm *kein einziges Mal ohne Korrektur des Lehrers durchgehen*, sonst wird ihm noch als Veteran der Spitzname „zinjoro zet" anhaften. Der Reichtum an Zischlauten brauchte für uns kein Hindernis darzustellen, erfordert aber besondere Sorgfalt: ĉ findet sich sogar in der Bezeichnung unserer Nationalsprache (doĉ), ĝ etwa in „Dschungel", ĵ kennen wir alle aus „Journal" und „Garage". Zugegeben, Wörter wie „ĉiuj" erfordern eine etwas wendige Zunge; es gibt aber keine Rechtfertigung, etwas wie „tschü" daraus zu machen. Fragen wirft manchmal ĥ auf; es muß immer wie in „ach", nicht wie in „ich" lauten, sei es in „ĥoro" oder in „eĥo". Das r sollte mit der Zungenspitze leicht gerollt gesprochen werden. Im Deutschen ist es vor anderen Konsonanten oft kaum hörbar. So gesprochen klingt „dormo" zumindest für den Ausländer wie „domo". Dieser Mangel fällt uns kaum auf, verdient aber besondere Aufmerksamkeit.

In früheren Zeiten wurde betont, daß im Esperanto jedem Zeichen nur ein Laut entspreche. Daher bemühte man sich um stellungsunabhängige

Aussprache der Konsonanten; so durften vor g und k nicht nasaliert werden (wie im Deutschen „Banknoten" im Gegensatz zu „Bahnknoten"). Anstatt von Laut hätte man von Phonem sprechen müssen. Ein Phonem ist ein Lautbereich, der bis zu den Grenzen der benachbarten Phoneme variiert werden darf. Wird diese Grenze überschritten, so erhält das Wort eine andere Bedeutung oder wird sinnlos. In gewissen Fällen ist sogar die Grenzüberschreitung zulässig, nämlich bei der sogenannten „regressiven Assimilation": „apsoluta" *statt „absoluta"*, „egzisti" *statt „ekzisti"*. Hier spielt die Konsonantenverbindung die Rolle eines Phonems, d. h. ps und bs, gz und kz bedingen keinen Bedeutungsunterschied. Diese moderne phonologische Betrachtungsweise ist auf Esperanto besonders durch den Sowjetischen Sprachwissenschaftler Prof. Dr. Bokarev (vgl. „der esperantist" Nr. 15, S. 7) angewandt worden. Seine Ausführungen vor dem 51. UK in Budapest 1966 finden sich auszugsweise in „Nuntempa Bulgario" 11/66. Von dort sei zur Vokalaussprache noch nachgetragen: *„tiel nomata problemo pri vasteco kaj longeco de esperantaj vokaloj estas tute malprava kaj sensignifa."*

Pri „Komplementär"

Responde al la alvoko publicita en „der esperantist" n-ro 24 paĝo 11 mi permesas al mi prezenti jenajn konsiderojn.

Penante trafe traduki la nocion „Komplementär", oni ne povas preteriri la fakton, ke ĝi estas jura nocio konata jam depost multaj jaroj kaj konservanta sian juran karakteron ankaŭ nun sub la kondiĉoj de sia aplikado al estroj de duonŝtataj entreprenoj. Ĝian ĝustan (kaj internacie kompreneblan) esperantigon oni povas nur fari sciante kaj konsiderante ĝian juran enhavon.

La jura enhavo estas trovebla en la germana Komerca Kodo. Tiu ĉi kodo, kvankam tre malnova kaj devenante de kapitalisma tempo, estas ankoraŭ valida ankaŭ en GDR, kompreneble nur tielgrade, kiel ĝi ne estas anstataŭita per novaj leĝaj dispozicioj. Ĝi tute ne plu validas por la popolpropra sektoro de nia nacia ekonomio, ĉar por tiu ĉi sektoro senescepte validas novaj leĝoj. Sed en la ankoraŭ ekzistanta malgranda privata, kapitalisma sektoro de nia nacia ekonomio ĝi plu validas.

Kaj ĝuste por doni al entreprenistoj de tiu ĉi privata sektoro bonajn evolukondiĉojn, samtempe

enordigante ilin en la tutŝtata planadon kaj direktadon de la nacia ekonomio, la registaro de GDR utiligas la jurajn eblecojn donitajn per la malnova Komerca Kodo. Por la subteno, kiun la ŝtato donas al privataj entreprenistoj disponigante al ili ŝtatajn monrimedojn, la kompetentaj ŝtataj instancoj elektis la juran formon de komandit (societ) o laŭ la dispozicioj de la Komerca Kodo. En kazo de disponigo de ŝtataj rimedoj, la ŝtato (laŭregule reprezentata de ŝtata banko) faras kun la privata entreprenisto kontrakton, per kiu komerca societo, nome komandito, estas fondata. Tiu ĉi nova komandito estas enregistrata en la oficiala komerca registro. En la komandito la ŝtato per la reprezentanta ĝin banko transprenas la rolon de komanditisto (aŭ, laŭ Plena Vortaro, komanditanto), dum la ĝisnuna privata entreprenisto ekhavas la rolon de „Komplementär". La reciprokaj rajtoj kaj devoj de tiuj ĉi du specoj de societanoj, tielgrade kiel ili ne estas devige preskribitaj per la Komerca Kodo, estas fiksataj en la menciita kontrakto. Ĉefa enhavo de tiaj kontraktaj dispozicioj estas la rajto de la ŝtato pri la kontrolo de la entrepreno rilate ties negocadon kaj la devo de la entreprenisto enordigi, evoluigi kaj praktiki tiun ĉi negocadon laŭ la reguloj de la ŝtata planado kaj en kunlaboro kun la kompetentaj ŝtataj gvidorganoj de la koncerna ekonomibranĉo.

Tiamaniere per utiligo de jura formo prenita el malnova leĝo estas atingata la celo inkluzivi en la ŝtatan planadon kaj gvidadon de la nacia ekonomio la ankoraŭ restantajn privatajn entreprenistojn, kiuj samtempe estas subtenataj kaj sekurigataj per la ekonomia forto de la tuta nacia ekonomio. Estas klasika modelo de lerta kaj ĝusta traktado de bonvolaj kapitalistoj en la transira periodo de kapitalismo al socialismo.

Oni devas substreki ke en la kadro donita per la jura formo de komandito la respondeco de la „Komplementär" rilate la agadon de la entrepreno kaj la garantiadon al kreditoroj estas neniel limigata. Tiu ĉi garantiado inkluzivas la tutan havaĵon negocan kaj privatan de la „Komplementär" (dum la garantiado de la ŝtato kiel komanditanto estas limigata je la donita monsumo). El la plena respondeco por la tuta agado de la entrepreno rezultas la rajto kaj la devo de la „Komplementär" direkti kaj estri la entreprenon. Do la „Komplementär" estas la aktiva, estranta, sed ankaŭ plene respondeca ano de la komandito, dum la komanditanto estas la neaktiva, nur konsilanta kaj kontrolanta ano, respondeca nur en tre malvastaj limoj. Tiu ĉi situacio devas esti konsiderata ĉe la esperantigo de la vorto „Komplementär".

El tio rezultas la propono esperantigi la vorton „Komplementär" per

plenrespondeca komanditestro

aŭ, se tio estas sentata kiel tro longa, simple per

komanditestro.

D-ro Karl Schulze, Berlin

NEOLOGISMOJ?

Eine Erwiderung von Erich-Dieter Krause

Gestatten Sie mir, im folgenden einige Ausführungen zu machen zu dem im Juniheft (Nr. 22/23) veröffentlichten Artikel „Neologismoj?", der auf einer Zuschrift von Herrn Herbert Rothe, Karl-Marx-Stadt, basiert.

Herr Rothe kritisiert einige im Esperanto-deutschen Taschenwörterbuch verzeichnete Ausdrücke. Als Autor dieses Buches fühle ich mich verpflichtet, eine entsprechende Erwiderung auf diese Kritik zu geben.

Herr Rothe nimmt Anstoß an im Wörterbuch aufgenommenen Ausdrücken wie „infanĝardeno" und „saŭrkraŭto", anerkennt, daß „acida brasiko" ebenfalls verzeichnet ist, will jedoch verbessern und plädiert für „fermentita brasiko". Er spricht dabei von „Unsinnigkeiten der heutigen Wörterbuchverfasser".

Zunächst einmal eine grundlegende Feststellung: Ein Wörterbuch *Esperanto*—Deutsch muß das verzeichnen, was in Esperanto geschrieben und gesprochen wird, d. h. wenn nun einmal Neologismen verwendet werden (Herr Rothe bestätigt dies selbst, indem er etliche, nicht einmal unbedeutende Esperanto-Zeitschriften zitiert), dann ist der Autor eines Wörterbuches *Esperanto*—Deutsch verpflichtet, zumindest den Großteil dieser Wörter aufzunehmen. Der Benutzer eines Wörterbuches verlangt Auskunft über Wörter, die er hört oder liest und mögen das dreist Neologismen sein. Er will wissen, was das nichtverstandene Wort bedeutet. Anders verhält es sich bei der Anlage eines Wörterbuches *Deutsch*—Esperanto. Hier muß der Autor auswählend und empfehlend wirken, indem er bewährte Esperanto-Ausdrücke und nur unumgänglich notwendige Neologismen aufnimmt und dem Benutzer zur Verwendung empfiehlt. Das sind also zwei Dinge, die Herr Rothe offensichtlich völlig durcheinandergebracht hat.

Nun zu den „Unsinnigkeiten". Herr Rothe weiß sicherlich, daß die Internationalität des Sprachschatzes des Esperanto neben der Tatsache, daß Esperanto orthophonetisch ist, eine äußerst positive Rolle bei der Verbreitung der Internationalen Sprache gespielt hat und heute noch spielt. Wie kann dann die Bildung „infanĝardeno", wofür der Verfasser des Wörterbuches übrigens zig Belege aus Esperantotexten vorlegen kann, eine Unsinnigkeit sein? Glaubt Herr Rothe das international viel leichter verständliche „infanĝardeno" ist unmöglich, nur weil er nach altherkömmlicher Esperanto-Sitte dafür lieber „infangardejo" bilden würde. Nebenbei gesagt, ist nun „infangardejo" Kindergarten, Kinderkrippe, Kinderbewahrungsanstalt oder was noch?

Mir ist dieser Drang, alles unter allen Umständen mit Esperantobildungssilben zu meistern, aus Unterhaltungen mit vielen orthodoxen Esperantisten bekannt. Da gibt es dann solche Wortungeheuer wie „ŝvitsurfrunte" und „lignhaki", auch gar „surmetulino" für „manekeno" usw.

Aber wollen wir doch die „Unmöglichkeit des Wortes infanĝardeno" etwas genauer untersuchen. Alle Welt bildet das Wort „Kindergarten" aus den beiden Wörtern „Kinder" und „Garten", so

der Spanier	= jardin d'infancio
der Franzose	= jardin d'enfants
der Engländer	= kindergarten (deutsches Lehnwort)
der Indonesier	= (taman = Garten, kanak-kanak = Kinder)
der Russe	= djetskij ßad (ßad = Garten)

Ich könnte diese Liste übers Chinesische, Italienische, Holländische usw. fortführen, aber ich glaube, damit Herrn Rothe überzeugt zu haben.

Zum Ausdruck „saŭrkraŭto" genügte nach alledem, was im ersten Teil meiner Erwiderung gesagt wurde, eigentlich nur noch hinzuzufügen, daß der Ausländer z. B. in einem Moskauer Restaurant «сауеркраут» auf der Speisekarte vorfindet und ebenso wie der Engländer das deutsche Lehnwort „sauerkraut" in seinem Vokabelschatz verwendet.

Und schließlich und letztlich zu Herrn Rothes „Verbesserungsvorschlag": fermenti (vgl. Plena vortaro S. 127) bedeutet „gären". Als intransivites Verb müßte es außerdem heißen „fermentinta" (und nicht: fermentita!). „Fermentinta brasiko" würde allerdings „gegorenes Kraut" bedeuten und das dürfte Herr Rothe kaum für „Sauerkraut" vorschlagen wollen.

Djakarta (Indonesien), 9. September 1968

El la laboro de la Terminar-komisiono

Por traduko de precipe novaj esprimoj la komisiono rekomendas:

Arbeiter-und-Bauern-Staat	— ŝtato de laboristoj kaj kamparanoj
Aufbauhelfer	— volontulo por rekonstruo
Bewältigung der Vergangenheit	— majstrado de la pasinto
Fließband	— muntadbendo
Formierte Gesellschaft	— formita socio
Kaderarbeit	— laboro kun personaro
Notstand	— kriza stato
Notstandsgesetze	— leĝoj por kriza stato
sozialistische Menschenführung	— socialisma homgvidado
Verfügungsgewalt über Kernwaffen	— disponpovo pri nuklearmiloj
Volkseigentum	— popola proprieto
Vorwärtsstrategie	— ofenziva strategio

Bert Brecht:

SE LA ŜARKOJ ESTUS HOMOJ

– Se la ŝarkoj estus homoj, al S-o K. demandis la filineto de la dommastrino, ĉu ili tiam estus pli afablaj al la malgrandaj fiŝoj?

– Certe, li respondis. Se la ŝarkoj estus homoj, ili konstruus en la maro kestegojn por la malgrandaj fiŝoj, kun ĉiaspeca nutraĵo, plantoj kaj bestetoj.

„Ili zorgus, ke en la kestegoj ĉiam estu freŝa akvo; cetere ili farus ĉion por la saneco kaj por agrabligi la vivon. Ekzemple, se fiŝeto vundiĝus je la naĝilo, oni tuj bandaĝus ĝin, por ke la fiŝeto ne formortu antaŭ la konvena tempo. Por malhelpi ke la fiŝetoj estiĝu malgajaj, oni aranĝus de tempo al tempo akvofestojn, ĉar gajaj fiŝetoj gustas pli bone ol malgajaj. Kompreneble oni instalus lernejojn en la grandaj kestoj. En tiuj lernejoj la fiŝetoj lernus kiamaniere oni „ennaĝas" en la faŭkon de la ŝarkoj.

„Ili kompreneble bezonus geografiajn sciojn, por trovi la grandajn ŝarkojn, kuŝantajn maldiligente ie. Ĉefaĵo estus kompreneble la morala klereco. Oni instruus al ili, ke estas la plej bela kaj impona ago, se fiŝeto ĝojplene oferas la vivon por la ŝarkoj. Ĉiuj devus kredi al la ŝarkoj, se tiuj dirus: ni zorgas por belega estonteco. Oni instruus al la fiŝetoj, ke tia bela estonteco estos certa nur se ili estas obeemaj. Kompreneble, la fiŝetoj ne rajtus havi materialistajn, marksistajn aŭ egoistajn pensojn. De ĉiuj malaltnivelaj pensoj la fiŝetoj devus sin deteni; cetere tuj anonci al la ŝarkoj, se iu montrus iun ajn ne konvenan emon tiurilatan.

Se la ŝarkoj estus homoj, ili kompreneble ankaŭ intermilitus, por konkeri fremdajn kestegojn kaj fremdajn fiŝetojn. Militi devus kompreneble la fiŝetoj. Oni instruus al la fiŝetoj, ke inter ili kaj la fiŝetoj de la aliaj ŝarkoj, ekzistas grandega diferenco. La fiŝetoj estas ja mutaj, sed ili silentas en tute malsamaj lingvoj kaj tute ne povas kompreni unuj la aliajn. Ĉiu fiŝeto, kiu mortigus dum la milito aliajn, malamikajn, en alia lingvo silentantajn fiŝetojn, ricevus ordenon el fuko, kaj la titolon heroo.

Se la ŝarkoj estus homoj, kompreneble ankaŭ ekzistus arto. Oni kreus belajn bildojn, sur kiu la dentoj de la ŝarkoj brilus en la plej belaj koloroj. La faŭkoj de la ŝarkoj aspektus kvazaŭ amuzĝardenoj, en kiuj oni povas ĝojplene promeni. La teatroj sur la marfundo montrus, kiel heroaj fiŝetoj entuziasme ennaĝas la faŭkon de la ŝarko. La muziko estus tiel belega, ke la fiŝetoj postsekvus la muzikistaron, enlulitaj en la plej belajn pensojn kaj are eniĝus en la ŝarkajn faukojn. Tute klare ankaŭ ekzistus religio, se la ŝarkoj estus homoj. Ĝi instruus, ke la fiŝetoj nur en la ventroj de la ŝarkoj ekkomencas ĝuste vivi. Cetere ankaŭ ĉesus tio, se la ŝarkoj estus homoj, ke la fiŝetoj estas samrajtaj. Kelkaj el ili ricevus oficojn kaj havus pli da rajtoj (la iom pli grandaj eĉ rajtus formanĝi la pli malgrandajn. Tio por la ŝarkoj nur estus pli konvena, ĉar tiam ili pli ofte trovus pli grandajn pecojn por manĝi). La pli grandajn oficojn havantaj fiŝetoj zorgus por la ordo inter la fiŝetaro, ekzemple kiel instruistoj, oficiroj, inĝenieroj por kestkonstruado, ktp, ktp. Tutsimple, nur se la ŝarkoj estus homoj, ekzistus kulturo en la maro."

Trad.: H. Schmid (el „La Praktiko")

Tra Soveta Ukrainio

En Kiev, ĉefurbo de la Soveta Ukrainio, fondiĝis oficiale Esperanto-Komisiono en kadro de la Ukraina Societo de Amikeco kaj kulturaj Kontaktoj kun Eksterlando. La tasko de la komisiono estas kunordigi la internaciajn kontaktojn de la ukrainaj Esperantistoj.
La novfondita komisiono eldonis informan revuon „Tra la Sovetia Ukrainio" en Esperanto. La revuo aperis ĝis nun en ukraina, rusa, angla kaj franca lingvoj. Post la apero estos sendataj ekzempleroj senpage al ĉiuj Esperanto-Organizaĵoj, redakcioj kaj unuopuloj, kiuj interesiĝas pri la vivo en Ukrainio.
La unua speciala eldono en Esperanto de tiu-ĉi bulteno enhavas sur 40 paĝoj tre interesajn artikolojn pri scienco, kulturo, historio kaj poemojn.
Ni ne povas ne laŭdi la klaran kaj belan stilon de la tradukistino N. Adrianova kaj volas malatenti kelkajn neologismojn.
La bulteno, kiun ni rekomendas al ĉiuj esperanto-amikoj estas mendebla ĉe „Ukrainia Societo de Amikeco" Esperanto komisiono **Kiev 21,** strato Kirova 5 a Sovetunio.

Vildebrand

IV-aj Internaciaj Esperantistaj Ferioj en Pollando

En la bela montara ripozloko Miedzygórze (par. Miendziguĵe) okazis ekde la 17-a ĝis 30-a de septembro 1968 la IV-aj Internaciaj Esperantistaj Ferioj, kiujn partoprenis proksimume 280 personoj el Pollando, Bulgario, Francio, Germana Demokratia Respubliko, Hungario, Rumanio, Sovet-Unio, Svedio kaj Usono.
Por la kotizo de 700 zl oni ĝuis en la granda, komforta ripozdomo „Gigant" agrablan loĝadon, bongustajn, abundajn manĝaĵojn, interesan programo de multaj aranĝoj kaj belaj ekskursoj. Ĉiutage antaŭtagmeze okazis Esperanto-kursoj elementa kaj konversacia.
Sed oni ne nur prelegis kaj lernis en „Gigant", oni ankaŭ multe amuzis sin. Krom danc-vesperoj, Hungara kaj Pola Vesperoj — spektakloj de laikoj — distris kaj impresis per variaj, bonsukcesintaj prezentaĵoj grandnombran publikon, kiu abunde aplaŭdis. De kvar blindaj feriantoj estis aranĝata unuaranga prelego „La mondo, kiun ni ne vidas". Ĝi estis interesega por multaj aliaj interesiĝantoj.
Miedzygórze situas bele. Ĝia kuraciga klimato povus konkurenci kun kelka klimata kuracloko en Svislando.
Ankaŭ sekvontjare okaziĝos la Internaciaj Ferioj en Miedzygórze. Nepre planu partopreni.

E. Wald, Dresden

Dekunu nacioj en Festivala Esperanto-Programo

Sofia — Inter la miloj da gejunuloj kiuj alvenis Bulgarion por partopreni la Naŭan Mondan Festivalon de la Junularo kaj Studentoj ne mankis parolantoj de la Internacia Lingvo. Okazis speciala Esperantista Renkontiĝo dum la festivalo, kaj Esperantoparolantoj divers-

flanke kontribuis al la ĝenerala programo de la Festivalo. Kvarmembra observanta delegitaro de TEJO, sub gvido de Marie-Helene Bourdier (Francio), partoprenis laŭ speciala invito de la festivalaj instancoj. Kunsidon pri la kontribuo de la Internacia Lingvo al junulara amikeco partoprenis reprezentantoj de 11 landoj, kiuj aŭdis raporton de Simeon Simeonov (ĉefe pri la kontribuo de TEJO) kaj mem partoprenis la postan diskuton. La kunsido okazis en la laborlingvoj de la festivalo, sed aparta esperantlingva renkontiĝo kaj ekskursoj ankaŭ okazis dum la Festivalaj tagoj (28. 7. — 6. 8.). La delegitaro havis valorajn kontaktojn kun reprezentantoj de pluraj internaciaj junularaj organizaĵoj neesperantistaj.

Dreimal täglich Radiosendungen aus Warschau

Seit langem hat Radio Warschau (Parolas Varsovio) in Esperanto täglich eine halbe Stunde interessante Programme gesendet. Jetzt erfahren wir mit Freude, daß wegen der großen Beliebtheit Radio Varsovio **dreimal täglich** ein Esperantoprogramm ausstrahlt.

Aus dem Programm: Tagesereignisse, Sportmeldungen, wissenschaftliche Neuheiten, gesellschaftlich-kultureller Überblick, Geschichte, der Hörer fragt, wir antworten; was ist in Polen los?; Esperanto-Presseschau; der Aufbau des Sozialismus in Polen; Literatur-Rubrik; Sprachecke; Musik.

Die Sendungen unserer polnischen Freunde finden statt:

Zeit	Wellenlänge
6.30	200, 25,09, 31,45, 42,11, 50,04 m
16.30	23,34, 31,50
23.30	200, 25,09, 31,45, 42,11, 50,04 m

Man macht darauf aufmerksam, daß das Morgenprogramm die Wiederholung des Abendprogrammes ist und das bunte Programmheft unentgeltlich versandt wird.

Schreiben Sie an
Pola Radio Esperanto Redakcio, Varsovio, Pollando

Neuruppin

Die Kreisarbeitsgruppe Esperanto in Neuruppin hat im Heimatmuseum der Stadt eine Esperanto-Ausstellung aufgebaut, die sichtbar werden ließ, in welch vielfältiger Weise die Arbeit der Esperantisten wertvoll für den internationalen Kampf um den Frieden sein kann. Den Neuruppiner Freunden gebührt für ihre Initiative besonderer Dank und Anerkennung.

Spertinterŝanĝa konferenco

de delegitoj el la distriktoj Berlin, Potsdam, Schwerin kaj Rostock kaj observantoj el Neubrandenburg kaj Magdeburg arigis 70 esperantistojn la 19-an de oktobro en la luksa klubdomo de la Germana Kulturligo en Rostock. En sia referaĵo pri la VII-a Ligokongreso de GKL la vicprezidanto de Centra Laborrondo, *Eugen Menger*, skizis la novajn taskojn por la Germana Kulturligo post tiu ĉi signifoplena kongreso. Li montris tre verve, ke kultura laboro devas esti esenca parto en la ideologia batalo kontraŭ la imperiismo. La dua vicprezidanto de CLR, *Willy Vildebrand*, skizis kelkajn problemojn de la specifa laboro esperantista en la kluboj kaj grupoj de la Germana Kulturligo, montrinte, ke nur konkreta laboro observanta la socian socialisman realecon povas konduki al la altiĝo de la prestiĝo de Esperanto. En la diskuto estis tuŝitaj multaj gravaj problemoj.

S-ro *Schaeffs* el Potsdam montris la eblecojn de efektiva kaj altnivela laboro en la turismo. Same li raportis pri radio-intervjuo de la stacio Potsdam, kiun li donis al ĝi pri Esperanto.

S-ino *Hanke*, prezidantino de la distrikta laborrondo Rostock, montris tre klare kaj bone fundamentite per praktikaj ekzemploj la vojon al efika laboro per bona gvidagado. (Ni raportos pri tio ankoraŭ pli detale). S-ro *H. Diedrich* el Schwerin emfazis, ke tie estas bonaj sukcesoj en la laboro de la esperantistoj, kie la kunlaboro kun la gvidinstancoj de la Kulturligo estas aktiva. Pluaj diskutintoj tuŝis la estonton de nia laboro kaj interŝanĝis spertojn.

Speciale akcentinde estas la bona preparo de la konferenco flanke de niaj Rostockaj amikoj. Multaj tabuloj kaj malgranda ekspozicio raportis pri ilia laboro.

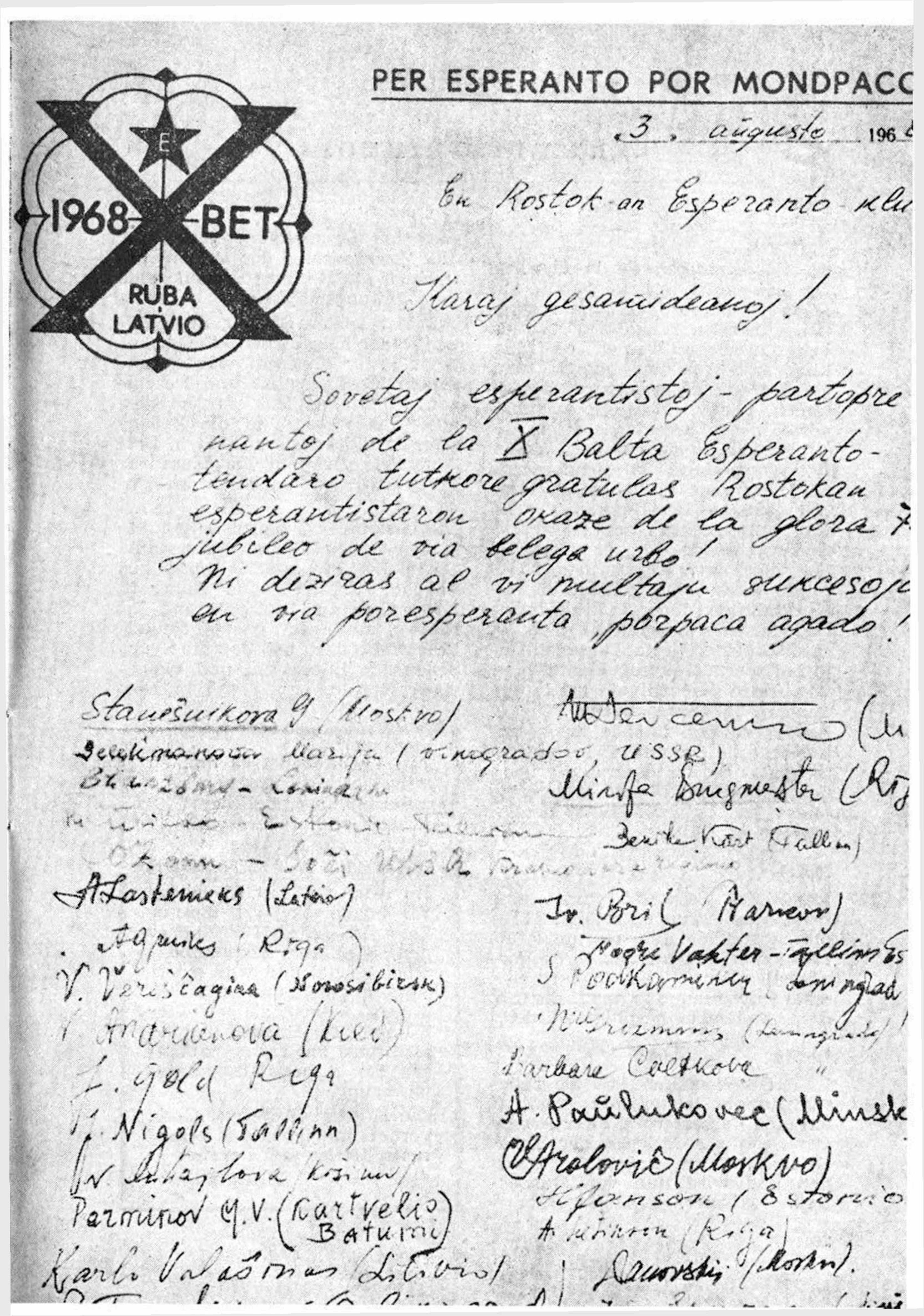
Dimanĉe parto de la partoprenintoj faris havenrondveturon aŭ ekskurson tra la urbo ĉe la Balta Maro. *— e —*

La Centran Laborrondon vizitis:

D-ro Istvan Bacskai, vicprezidanto de Hungara Esperanto Asocio estis tre interesa kaj amika diskutanto pri la pliprofundigo de la amikaj rilatoj inter HEA kaj CLR. Lia raporto pri la sukcesa laboro de la hungaraj esperantistoj certe donis valorajn impulsojn. La interparoladon partoprenis la viceprezidanto de CLR, *E. Menger*, kaj la sekretario *D. Blanke*. La interŝanĝitaj opinioj pri la esenco kaj maniero de efika laboro plene kongruis.

D-ro Nedkov el Sofio, gvidanto de la Bulgara Esperanto Muzeo, vizitis la centran Laborrondon kaj la Esperanto-Grupon Prenzlauer Berg tie prelegante pri la bulgara Esperanto-movado. Li antaŭe estis vizitinta la grupojn en Leipzig, Halle kaj Weimar kaj trovis multnombrajn kaj interesitajn aŭdantarojn.

Die nebenstehend faksimilierte Grußadresse zum 750. Jubiläum der Ostseemetropole Rostock enthält insgesamt 47 Unterschriften von Esperantofreunden aus verschiedenen Städten der Sowjetunion.

PER ESPERANTO POR MONDPACO

3. aŭgusto 196..

Al Rostok-an Esperanto-klubo

Karaj gesamideanoj!

Sovetaj esperantistoj-partoprenantoj de la X Balta Esperanto-tendaro tutkore gratulas Rostokan esperantistaron okaze de la glora 7.. jubileo de via belega urbo! Ni deziras al vi multajn sukcesojn en via poresperanta porpaca agado!

Stanĉuikova G. (Moskvo)
[illegible] Marija (Vinogradov, USSR)
[illegible] - Leningrad
[illegible] - Estonio [illegible]
[illegible]
A. Lastemieks (Latvio)
A. [illegible] (Riga)
V. Vereŝĉagina (Novosibirsk)
[illegible] (Kiev)
[illegible] Gold Riga
[illegible] Nigols (Tallinn)
[illegible]
Parmikov G. V. (Kartvelio Batumi)
Karlo [illegible] (Litovio)
[illegible] (M...
Minja [illegible] (Riga)
[illegible] (Tallinn)
Iv. [illegible] (Harkov)
[illegible] Vakter - Tallinn Es
[illegible] (Leningrad)
[illegible] (Leningrad)
Barbara [illegible] "
A. Paŭlukovec (Minsk)
[illegible] (Moskvo)
[illegible] (Estonio)
A. [illegible] (Riga)
[illegible] (Moskvo)

EL LA DISTRIKTOJ

Dresden

80 geesperantistoj de la distrikto Dresden kolektiĝis la 11-an kaj 12-an de oktobro al bone organizita „distrikta renkontiĝo“ en la bela kuracloko Wehlen ĉe Elbe, kiun ankaŭ partoprenis du hungaraj gastoj kaj reprezentantoj de Centra Laborrondo. Post la salutvortoj de la prezidanto de la distrikta laborrondo Dresden, Walter Röhner, prelegis la membro de CLR, Hellmut Fuchs pri la temo „Humanismo-paco-Esperanto“. La preleginto montris per trafaj ekzemploj, ke la ofte propagandita neŭtraleco inter esperantistoj rilate milito estas rekte kontraŭ la humanisma idea fono, de kiu Zamenhof konstruis Esperanton. S-ro W. Brettschneider, lerta kunorganizinto kaj sperta ekskursgvidanto, montris belajn diapozitivojn pri la ĉirkaŭo de la „Saksa Svisio“.

Amuza vespero finis la tagon. Dimanĉo estis dediĉita al la spertinterŝanĝo de la esperanto-grupoj. Oni diskutis pri la eblecoj de efika laboro kaj la perspektivoj de Esperanto en GDR. —e

Brüel

Im Bezirk Schwerin wurde eine neue Arbeitsgruppe gebildet. 18 Esperantofreunde führten am 9. 10. 1968 unter der Leitung ihres Vorsitzenden, Dr. Till Dahlenburg, eine erste Begegnung durch, auf der u. a. der Arbeitsplan bestätigt wurde.

Berlin

In Berlin bemühen sich die Esperantisten in letzter Zeit ernsthaft um eine Verbesserung ihrer Arbeit. Der Bezirksarbeitskreis, der bisher zu inaktiv war, konstituierte sich neu und wird nun von Bundesfreund *Schonert* geleitet.

Als eine Grundvoraussetzung für die Verbesserung der Arbeit betrachten die Berliner Freunde eine gute Leitungstätigkeit.

Auf der letzten Sitzung des BAK wurde der neue Arbeitsplan diskutiert. Unter anderem wurde festgelegt, im November und Dezember in 3 Stadtbezirken Vorträge über das Wesen und die Bedeutung des Esperanto zu halten. Drei Anfängerkurse und ein Kurs für Fortgeschrittene beginnen im Dezember.

Die Gruppe Prenzlauer Berg hatte in den letzten Wochen interessante Gäste. Die Freunde *Al-Amili* aus Bagdad, *J. Sirbu* aus Bukarest, *Lajos Toth* aus Budapest und *Dr. Nedkov* aus Sofia trugen freundlicherweise dazu bei, daß die Gruppenabende interessant und vielgestaltig wurden. —e

Am 4. Oktober 1968 mußten wir Abschied nehmen von unserem unermüdlichen Freund und

GENOSSEN
HERBERT TRUMMER

Im Alter von nur 65 Jahren riß ihn der Tod von unserer Seite. Im Jahre 1932 fand er den Weg zur Kommunistischen Partei und war jederzeit, in guten und schweren Tagen, ein zielbewußter Kämpfer für Frieden und Sozialismus, ein treuer Anhänger der Arbeiter-Esperantobewegung.

Die Kreisarbeitsgruppe Greiz verliert mit ihm ihren erfahrenen Helfer und Berater.

Erich Würker

LA CELON VI KLARE JA VIDAS

(Du hast ja ein Ziel vor den Augen)

La celon vi klare ja vidas,
por ke (do) ne eraru vi plu,
por ke vian taskon vi havu nun,
ĉar pli hele por ni suno nun brilu!
La mondo bezonas vin, kiel ĝin vi,
ne sen vi volas resti la mond',
la vivo estas belega melodi',
kamarad', kantu kun ni pri l' estont'!

Refr.: Por la homar'
la mondo, la suno,
gajaj la koroj,
brilas l'okul',
Prenas la manoj
ŝpatojn, martelojn,
forĝas la feliĉon,
helpu karul'!

Kaj se vi ĝam kun ni ekiris,
vi rajtas returni ne plu,
ni ĉiuj kunstaru por paco kaj
amikeco, por bela evolu'.
Ĉar bezonas ni vin, same kiel vi nin,
vi, la fonto, el ĝi ĉerpas forton ni,
do, nur antaŭen, freŝigu nin,
kamarad', nun la vojon montru vi!

Refr.

Trad. Ludwig Schödl

Grava sciigo!

Kiel vi jam per cirkulero de la Distrikta Laborrondo Karl-Marx-Stadt informiĝis, la por Oktobro planita Junulara Renkontiĝo apud Plauen prokrastiĝis ĝis majo 1969. Pro teknikaj kaŭzoj la okazigo fiaskis. Sed ne fiaskos nia plano organizi Junularan Renkontiĝon. En majo 1969 ni do renkontiĝu des pli bone preparitaj. Ĉiuj propagandu nian renkontiĝon! Ĉiuj preparu indan programeron!

Nepre notu: Junulara Distrikta Renkontiĝo — majo 1969 — Karl-Marx-Stadt.

La 25-a Internacia Junulara Kongreso de TEJO

ĉijare okazis en Tarragona (Hispanio) de 3. 8. ĝis 10. 8. Pro nekompleto de la komitato ĉiuj decidoj kaj elektoj bezonas skriban konsenton de la komitato. Elektiĝis nova estraro kun la prezidanto d-ro Hans-Michael Maitzen (Austrio). En la komitato de TEJO nian CLR reprezentas *Hans Eichhorn.* TEJO flegas bonajn rilatojn kun CLR kaj atente observas la ĝermantan junularan movadon ĉe ni.

Kial vi ne kontribuas por nia paĝo?

Ni jam kelkfoje apelaciis skribi por kaj pri = „la juna esperantisto". Ni atendas viajn verkaĵojn, leterojn kaj kritikojn. *La red.*

Ĉu venko?

Verŝajne vi konas lin bone:
la samidean' sen komparo.
Konstante li vokas admone:
Ni venku en tiu ĉi jaro!

Li vokas nin same tamburi
la lingvon de la paradizo
kaj nepre kun steloj diskuri
de ĉapo ĝis nokta ĉemizo.

Li skribas, parolas tutlande,
tagnokte li distelefonas,
presaĵojn elverŝas milkvante
kaj por propagando nin spronas.

Viktimo de li mi konfesu:
la troa fervoro konsternas.
Ĉar kiel la lingvo sukcesu,
se ne li unue ĝin lernas?

poul thorsen

GERMANAJ ESPERANTO-STAMPOJ

antaŭ la dua mondmilito kaj en ambaŭ germanaj ŝtatoj

1923 Nürnberg	Varbstampo por 15a UK (maŝinstampo)
1923 Nürnberg	15a UK
1929 Leipzig	9a SAT-Kgr
1947 Krefeld	Rejnland-Vestfala E-Kgr
1948 München 1	Varbstampo por germana E-Kgr (b)
1948 München 8	sama kun litero a
1948 München	Germana E-Kgr
1949 Kleve	Rejnland-Vestfala E-Kgr
1949 Göttingen	Germana E-Kgr
1950 Mainz	Germana E-Kgr
1951 München	36a UK
1952 Düsseldorf	25a SAT-Kgr
1955 Limburg	E - Sprache der Welt (afrankstampo)
1958 Mainz 1	Varbstampo por la 43a UK
1958 Mainz 1	43a UK
1959 Dortmund	32a SAT-Kgr
1961 Stuttgart	3a Kgr de IPA
1962 Oberkirch	40a germana E-Kgr
1964 625 Limburg	E - Sprache der Welt
1964 Soltau 1	42a germana E-Kgr
1965 Düsseldorf	43a E-Kgr
1966 Bamberg	44a E-Kgr
1966 Uelzen 1	10a GEFA-kunveno
1967 Düsseldorf	Filatelo & Esperanto
1967 Fulda	19a IFEF-Kgr
1967 Hamburg	45a germana E-Kgr
1967 Karl-Marx-Stadt	80 Jahre Esperanto
1968 München 2	46a germana E-Kgr
1968 Limburg	IKUE/KELI-Kgr
1968 Neustadt	Jarkunveno de GEFA

Danzig (libera urbo)

1927 Danzig 5 Varbstampo por la 19a UK
1927 Danzig 19a UK

Provizora listo pri Esperanto-stampoj 1968

Aix-en-Provence	februaro—aprilo	Varbstampo por 60a nacia kgr
Montecatini Terme	aprilo	39a itala E-Kgr
Czestochowa	aprilo	51a datreveno de morto de Z.
Lodz	majo	60 jaroj de E en Lodz
Varna	majo	20a IFEF-Kgr
Sundsvall	majo	62a sveda E-Kgr
München	junio	46 germana E-Kgr
Brüssel	junio	50a belga E-Kgr
Katowice	junio	4a helikopterpoŝto
Podebrady	junio	3a ŝakturniro
Utrecht	julio	Varbstampo por E
Gyula	julio	6a somera E-universitato
Limburg	julio	IKUE/KELI-Kgr
Sapporo	augusto	55a japana E-Kgr
Utrecht	augusto	41a SAT-Kgr
Madrid	augusto	53a UK
Newcastle	septembro	50 j E en Newcastle
Neustadt	oktobro	Jarkunveno de GEFA

Letero el Hungario

Nia amiko S-ro Gyarmathy Zsolt al ni sendis leteron pri la **Somera Universitato** en GYULA:

Karaj gelegantoj de „der esperantist"!

Jam pasis monatoj post la solena malfermo de la 6-a Somera Esperanto-Universitato. Por la legantaro de „der esperantist" ne estas tute nekonata la S. E. U., ĉar kamarado Arno Stechert el Schwerin skribis valoran resumon pri la 5-a S. E. U., kiun ankaŭ li partoprenis. Sed permesu al mi, ke mi skribu kelkajn frazojn pri S. E. U., ĉar ĝi estas unika fenomeno en la nia movado, kaj ĉiam fariĝas pli kaj pli mondkonata. Ĉi tion pruvas, ke en 1968 venis gastoj el 11 landoj kaj pasigis unu semajnon en vera Esperanto-medio. La urba ĵurnalo esperantlingve salutis la alvenintojn, la raportistino de Hungara Radio ĉeestis kaj sonbendigis la plej interesajn prelegojn, kiujn post kelkaj tagoj jam oni povis aŭdi per radie.

Permesu al mi komuniki kelkajn frazojn pri celoj de S. E. U: Antaŭ ĉio S. E. U. volas krei por la vizitantoj eblecon por la ekzercado de lingvo komuna, interkonatiĝi, interamikiĝi — kaj doni valorajn prelegojn el diversaj sciencobranĉoj, prefere el la natursciencoj. Ekzemple okazis prelegoj pri „Universala deklaracio de la homaj rajtoj" de A. Lasinski, „La realigo de la Delta Plano" de G. Roelofs, „La demando de la ekstertera vivo" de la direktoro de Observatorio Urania en Budapeŝt, — A. Ponori Thewrewk. La prelegoj ĉiam okazis akompanite per lumbildoj koloraj donintoj elkoran ĝuon al la aŭskultanoj. Veran internacian ekzamenon oni povis fari dum S. E. U. Ĉi tiun eblecon kaptis multaj samideanoj.

Post la valoraj prelegoj kaj ekzamenoj oni povis ĝui la termal-sanigakvon de la banejo kio utilas kontraŭ reŭmatismo en la grandega praparko. La bonega banejo situas apud la 13-a jarcenta fortikaĵo kiu estas unika en Mezeŭropo, ĉar ĝi situas sur ebenaĵo kaj estas el brikoj.

Karaj legantoj, mi nur povas inviti vin al GYULA, la urbo de la Somera Universitato, por 1969. Vi ĝuos neforgeseblajn tagojn kleriĝajn kaj ripozajn. Eble ĝis revido en julio?

Kun koraj kaj amikecaj salutoj

Gyarmathy Zsolt

Solvo de la krucenigmo el n-ro 25:

Horizontale: 1. moruso; 5. turd; 8. admon; 9. zibelo; 11. ruin; 13. agorafobi; 14. kota; 16. obolo; 17. krest; 22. aloo; 23. esperanta; 27. tort; 28. kiosko; 29. aerum; 30. lagr; 31. oblato.

Vertikale: 1. muziko; 2. rabato; 3. salo; 4. odoro; 5. torf; 6. unuo; 7. doni; 10. egal; 12. ibiso; 15. obuso; 18. rato; 19. elasta; 20. toporo; 23. etil; 24. prag; 25. eter; 26. nimb.

La skandalo

Venas minijupknabino
tra la strato kun botetoj,
admirinda ŝia sino,
rave belaj la gambetoj.

„Nekredeble!“ kelkaj diras,
(tio ne ĝojigas min),
neaŭdante ŝi pluiras,
sopirrigardoj sekvas ŝin.

Kelkaj diras: „Tre sorĉanta!“
(La saman opinias mi)
Pri junularo nun vivanta
babilas pluraj; ridas ŝi.

Sed nun rigardoj vigliĝas,
ŝi venas renkonte al mi.
Siaj lipoj etendiĝas
mian kison sopiras ŝi.
La homoj gapas preskaŭ sen fino
ĉar tiu knabino – mia edzino!

Tradukita el „Eulenspiegel“ de Wilfried Hofmann

Ŝercdemandoj

Kiu turo altiĝas kaj malaltiĝas?
Kiu tero estas super ni?
Kiu aĝo sanigas nin?
Kiu rano kantos?
Kiun filon oni nur vidas flanke?
Kiu oro estimigas la homojn?
Kiu ano ne estas manĝanta, sed manĝata?
Kiu pano estas trinkebla?

Solvoj: tempera-turo, e-tero, mas-aĝo, sop-rano,
pro-filon, hon-oro, ban-ano, ĉam-pano.

KORESPONDDEZIROJ

Belgio

Deziras korespondi kun esperantistoj el GDR, **Julien Mostaert, 42-St-Maria-Aalterstr. Aalter-o. VL, Belgien**

Bulgario

17-jara junulo, **Valentin Trifonov, Kneja, „Al. Stamboliiski" 1,** dez. korespondi pri dancmuziko kaj literaturo; — **Inĝ. I. Stojanov,** kolektas bk kaj pm, **Plovdiv, poŝtkesto 163;** — Poŝtistoj kaj telekomunikistoj kunlaboru kun **Internacia Poŝtista kaj Telekomunikista Esperanto Asocio, Sofio, Poŝtenskakutija 25.**

GDR

Wer kann mir Fachwörterbücher irgendwelcher Art in Esperanto leihweise auf gewisse Zeit zur Verfügung stellen? Angeb. an **C. Kessler, 808 Dresden, Kieler Straße 28.**

Hispanio

Vicente Plazaola. dez. korespondi tutmonde, **Pintor Losada M-4 dd Bilbao.**

Hungario

Ni organizas senpagan esperantistan gastigon laŭ „Pasporto". Skribu al **Esperanto-Klubo, Kiskunhalas;** — Geedzparo 28-jara serĉas amikojn por turisma helpo dum venontjara aŭtovojaĝo tra socialismaj landoj: **Zonai Joszef, Allomas u. 2, I Kiskunhalas;** — Vizitonte Budapeŝton vi trovos ĉiam belan ĉambron por 1—2 personoj ĉe **s-ino I. Tasnadi, Csalogany u. 41, I. Budapest II,** Antaŭa demando dezirata; — Deziras korespondi kun germanaj esperantistoj **Maria Oravecz, Budapest XIV, Füresz u. 96.**

Sovetunio

Deziras interŝanĝi 8mm-kinofilmojn kaj pm kun esperantistoj el GDR **Pavel Serebrenitskij, Leningrad M 158, Moskovskoje ŝosse dom 2 kv 30.**

Por granda internacia ekspozicio pri V. I. Lenin 1970 bv. sendu broŝurojn, librojn, ilustritaĵojn, gazetartikolojn ktp. pri V. I. Lenin al **Evgenij Martiŝĉenko, pr-t oktjabrskij 23/13—19 Velikie Luki, Pskovskoj obl.;** — **Adam Pavlukovec,** instruisto de germana lingvo en mezlernejo, deziras interŝanĝi pk, adreso **v. Sloboda-2, Smoleviĉskij i-n Minskaja obl.;** — 25 jara filatelisto dez. korespondi pri filatelio, interŝanĝi kol. bildkartojn, fotojn, **Anatlio Dovbis, Ŝostka Sumsk, obl. Korolenko 43-3, Ukrainio.**

Suria Araba Respubliko

Arabaj studentoj deziras lerni Esperanton per helpo de germana lingvo: **Mohamed Schaher Schwekani, Maza Algalo Sproting Club Damasko;** — **Aref Chawaf, Marae, Gul-Gamal-Str. 48, beside: Arsad-Gauee, Damasko;** — **Malik Adel-Str. Averd-Building III, Damasko.**

Herausgeber: Deutscher Kulturbund (Zentraler Arbeitskreis Esperanto der DDR). Redaktion: 108 Berlin, Charlottenstraße 60. Fernruf: 22 59 91.

Verantwortl. Redakteur: Eugen Menger, Redaktionskommission: Otto Bäßler, Detlev Blanke, Hans Eichhorn, Rudi Graetz, Rudolf Hahlbohm, Rainer Knapp, Erwin Schleusener, Willi Vildebrand. — Veröffentlicht unter der Lizenznummer 648 des Presseamtes beim Vorsitzenden des Ministerrates der DDR. Erscheinungsweise: 6mal im Jahr. Preis pro Einzelheft 30 Pf.

Druck: Druckwerkstätte Glauchau Julius Pickenhahn KG